

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Orationibus lacvlatoriis Libri IV. Ascetici, Seu ad exercitationem spectantes

Balinghem, Antoine de

Antverpiae, 1618

Cap. I. Omnibus omnino conuenire hoc orandi genus, alias tamen
orationes aliis conuenire.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51085)

DE ORATIONIBVS
IACVLATORIIS
LIBER . II.

CAPVT I.

*Omnibus omnino conuenire hoc orandi
genus, alias tamen orationes
alijs conuenire?*

VNIVERSORVM hominum alij
quidem improbi Deoque in-
iuri, alij verò probi sunt, Deo-
que accepti: sitne his conue-
niens frequētes ad Deum ora-
tiones eiaculari, id quidem dubitari non
potest; dubitationem aliquam fortè habere
videtur illisne id sit vsurpandū & cum Deo
colloquendum, à quo alieniore sunt animo,
cuique bellum sceleribus suis indixerunt,
atque ad eò gerunt perpetuum. Verùm qui
rem penitiùs inspexerit, intelliget is nō mo-
dò non subtrahendum impijs hoc orandi
genus, vt potiùs ad id vehementiùs eos co-
hortari

hortari oporteat, cum nihil eorum rationibus magis conducatur, quam ut statis temporibus considerata tum periculi sui magnitudine; miserimoque in quo versantur statu, tum diuinæ bonitatis immensitate, supplices sese Deo sistant; ab eoque id exorent, quo adiuti emergant e tenebris, cænoque vitiorum, cui iam pridem misere immergi iacuerunt,

2. Tim. 2.6. pœnitentiamque impetrent ad cognoscendam veritatem & respiscant à diaboli laqueis à quo captiui tenentur ad ipsius voluntatem.

Exhort.
ad baptisim.

Basiliius quidem grauissimis sanè verbis peccatori suadet ut imitetur Chananzam, identidemque inclamet illud, *Miserere mei fili David*. At inquis filium malè à dæmone possessam non habeo: habes tamen animam immundo spiritu occupatam. Quid ait Chananzæ? miserere mei, filia mea male à dæmone torquetur: magnus enim dæmon peccatum: qui dæmonium patitur misericordiam inuenit: qui autem peccat, odium sibi contrahit, ille venia dignus, hic nequaquam excusatur. Miserere mei, breue admodum verbum: magnum verò Christi humanitatis pelagus. vbi misericordia, non exigitur ratio: vbi inquam misericordia, iudicium vacat, salus permissa, denique salutaria omnia. Itaque quamuis extra gratiam sis, clama, dic Miserere mei, non labra mouendo, sed mente

mente vocem emittens, nam & silentes audit Deus.]

Hæc Basilius ad peccatorem, quem eundem multis iterum hortatur, vt nullâ omnino loci qualis qualis sit habitâ ratione, vbi que orando se exercent, Deique opem efflagitet, cum vt ait non locus, sed propositi initium requiratur. Sed hæc alias.

At frustra orauerit impius cum peccatores Ioan. 9.
non exaudiat Deus: illiusque qui declinat
aures suas ne audiat legem sit oratio execra-
bilis. Quamquam non exaudiat impium
iure & merito suo, id facit tamen pro beni-
gnitate & clementia sua, cuius proprium est Prou. 28
misereri semper & parcere: Etenim si pecca- Tract
tores non exaudiret Deus (inquit Augusti- 44. in
nus) frustra diceret publicanus, *Deus propitius* Ioan-
esto mihi peccatori. Quomodo constaret illud nem.
Christi Domini, *omnis qui petit accipit*; siue Matth.
iustus siue sit iniustus ait Chrysostomus? 7.8.
Duo namque sunt (vt luculenter D. Tho- Homil.
mas) consideranda in persona impij. Alte- 18. in
rum est natura, quam Deus impensè diligit: Matth.
Alteram impietas, cui vehementer aduersa-
tur. Quando igitur quidpiam ab impio peti-
tur quâ est impius, quodque cum impietate
connexum est, & ad eam refertur & admini-
culatur, sic repulsam patitur nec audietur:
quod quidem magno est ei, bono eximieque
erga eum benevolentia argumentû. *Quam-*
quam

L

quam

De ver-
bis Do-
mini
Serm.
53.

quam etiam hæc petenti subinde Deus fa-
ciat satis, eumque grauioribus adhuc scele-
ribus commaculati sinat, quod genus est
vindiçtæ acerbissimum. Nam vt rectè Augu-
stinus, Deus quædam subinde negat propi-
tius, quæ concedit iratus.

Verùm quoniam non tantùm quâ impius
est, sed etiam quâ homo aut qua fide & spe
Christianis virtutibus insignitus (sola enim
charitas lethali crimine exulat) multa à Deo
potest deprecari: In his similibusque pronas
ei Deum aures exhibere non est dubitan-
dum; non id quidem, vt superiùs dictum, vl-
lo suo merito, sed pro mera Dei beneficen-
tia & clemencia, quæ licet immeritos, indi-
gnosque munificentiam suam, donisque conti-
nenter prosequitur. Præscribit tamè D. Tho-
mas huic eorum orationi quatuor conditio-
nes, vna vt pro se ipsi, altera vt necessaria sa-
luti, deinceps vt piè, ad extremum vt perse-
ueranter postulent.

At preces impiorum ab omni vacant me-
rito; Quid tum? non spectat Deus quid com-
merentur, sed quid exigat infinita sua boni-
tas: neque verò idem sunt & vnum mereri &
impetrare, meritum namque iustitiâ, vis im-
petrandi gratiam beneficiamque innititur.
Quæ autem orationum iaculatoriarum for-
mula improbis sit adhibenda, quamquam
satis patet ex superioribus, thesauri ad cal-
cem

cem huius opusculi lectione amplius adhuc patebit.

Ad bonos quod attinet (superest enim alterum è diuisione membrum) quamquam dubitet nemo, quin eorum sit proprium, frequentibus ad Deum aspirationibus piè mentem exercere, id ipsum tamen non ita facilem habet explicationem. Comuni verò omnium calculo receptum, vt tripartitâ diuisione contineantur iusti omnes. Alteri quidem sunt in primo quasi limine probitatis, vocanturque incipientes. Alteri autem paulo vltius prouecti, proficientes dicuntur. Deinceps sequuntur, qui vel metam currendo attigerunt, vel perparum vtrique absunt ab ea, eosque perfectos placuit nuncupare. Horum verò omnium inter se ipsos discrimè à disparis gradibus charitatis petendū. Alia est namque inchoantium; alia progredientium, alia denique perfectorum charitas. quod quidem ^{2.2.q.} ^{24.21.9.} discrimen D. Thomæ non sumitur ex intentionis gradibus, sed ex varijs studijs actionibusque hominis charitate præditi, ad perfectionem vsumque eiusdem charitatis ordinatis.

Itaque inchoantium status initium sumit ab ipsa iustificatione, impijque ad meliorem frugem Dei que amicitiam translatione: Durat autem is status donec animi perturbationes ita habeat compressas, & domitas, vt saltem in grauiora non erumpant scelera, nec quæ

L 2 . . . maior

maioris sunt nominis legis praecepta violent. Vbi vero motus animi nimij esse desierunt, & ad auream mediocritatem redacti certum quemdam tenent modum, rectaeque rationis regulam continentur, ita ut facile a grauioribus se abstineat, licet ad leuiora pronior sit; quod caducarum rerum affectum, inaniumque voluptatum nondum posuerit omnino: quamquam studiosè interim virtutes sequatur, totusque sit in earum adoptione: proficientibus accensus est.

Perfectorum denique (quorum quidem perexiguus numerus) tum censetur inchoari status, quando ita est mens ab omni re, qua Deus non est aliena, ut extra ipsum cogitet nihil, sapiat nihil, tantaque fruitur pace & tranquillitate, ut non ira, non dolore, non cupiditate, non metu, villo vnquam tempore crucietur, atque æquabilis semper vultus, eiusdemque oris in rebus aduersis iuxta ac bonis perseueret. Quando denique sibi ipsa sufficit, omniaque sua in Deo posita arbitratur, nullius egens nisi Dei, neminem requirens, nisi Deum, cuius desiderium non fert amplius, cuius amore ardet, in quem frequentibus votis suspirat, & à quo vel momento temporis cogitatione diuelli, mortis instar existimat.

O præclarum illum statum! ô expetendum vita genus! quo mens terrenis rebus omnibus, tamquam hominis præstantiam longè inferiorio-

ferioribus, magna animi celsitate spretis, vni Deo, perenni boni omnis fonti indiuulsè adhaerescit! Iam verò à superiùs dictis tribus gradibus charitatis, eorúmque discrimine, qui in ea disparem nacti sunt perfectionem, tres pariter existant gradus triplexque orationum iaculatoriarum differentia. Quarum vna quidem propria est incipientium, dirigiturque ad mentis expurgationem: Altera autè spectat proficientes, referturque ad virtutum nitorem ornatumque cōsectandum, priùs scditate omni vitiorum profligata: Tertia demū est perfectorum, quæ eò tendit in idque collimat, vt hominem supra hominē sublatum, caelestiumque concilio insertum, Dei consortio consuetudini que adiungat.

Nititur autem hæc diuisio non modo auctoritate magni Dionysij Parisiorum Episcopi, ceterorumque consensu doctorum, qui quidem mysticam & reconditam tradunt Theologiam: verum etiã ratione. Cùm enim oratio, caelestiumque rerum commentatio omnibus veræ pietatis cultoribus sit apprimè necessaria, (quod quidem diffitetur nemo) ob eximias quas parit utilitates omni sermone dicendi que vi longè præstabiliores: cumque non possint vniuersi eundem orandi modum tenere, quia non sint eodem modo affecti, nec eadem facultate præditi: vtrique ex orantium varietate, varij etiam orandi

c. 3 de
caelest.
hierarc.
& de
Ecclef.
c. 3. & 8.

gradus rationesque constituendæ sunt. Rectè itaque ad hæc tres hominum conditiones, hæ item tres orationis differentiæ accommodantur. Quæ autem orationis species sigillatim tum ab incipientibus, tum à proficientibus, tum à perfectis sint usurpandæ, satis superq; habetur ex superius dictis. Spectato enim vniuscuiusque sine haud difficile est, quid cuique orandum sit, præscribere.

Primi itaq; quibus animi expurgatio proposita est, frequentes sint actibus cõpunctionis dolorisq; exercendis, quibus mens ad iustitiam disponitur, seseq; generosè obfirmet aduersus illecebras, aduersaq; omnia ne fortè ab inchoata virtutis via pedè referant, atque vsurpèt identidem quo maximo possunt affectu, illud prophete: Iuravi & statui custodire iudicia iustitiæ tuæ; Portio mea Domine: dixi (id est constitui omnino) custodire legem tuam. Iterum atque iterum repetant illud cap. 27. Sãctissimi Iobi, donec superest halitus in me, & spiritus Dei in naribus meis, nõ loquentur labia mea iniquitatẽ, nec lingua mea medietabitur mendacium: donec deficiam non recedam ab innocentia mea, & iustificationem meam, quã cœpi, tenere non deferam. Hinc referant sese ad regium vatem, dicantq;: In æternum non obliuiscar iustificationes tuas, quia in ipsis viuificasti me; adhæreat lingua mea faucibus meis si non meminero tui.

Si

Ps. 118.

cap. 27.

Ps. 118.

Ps. 136.

Si oblitus fuerotui, ò Domine, obliuioni detur dextera mea, si non proposuero te in principio lætitiæ meæ.

Et quoniã inchoatio iustitiæ vt plurimum ducitur à timore, ijs assuescât aspirationibus, quæ diuinæ iustitiæ metum, quæ pudorem sui que cõfusionem, quæ denique verũ antea vitæ dolorem excitent atque ingenerent. Ab his proximi, quando sibi virtutum omnium ornãmẽta volũt decoraq; comparare, eos quidem in Christi Domini sanctissimã vitam, omnique heroicarum virtutũ genere longè cultissimam, tamquam in perfectionis omnis absolutum exemplar eos cõtinenter oculos defigere oportet, assiduisque precibus ab eo efflagitare, vt quia eum omni moda imitatione consequi non valent, illis vel tenuem virtutũ suarum vmbra, & simulachrum impertiat: toti q; sint in petendo, in postulando, neque recedant vnquam priusquam exorent: sanctè eis licet esse impudentibus, importunis & improbis, vt si non quia amici sunt, & propter improbitatem det illis Deus quidquid opus habent.

Atque aliàs humilitatem poscãnt: Domine fac discam à te quia mitis es & humilis corde, vt ita inueniam requiem animæ meæ. Aliàs charitatem, præceptum à te est, vt diligamus inuicem, sicut dilexisti nos: hoc item voluisti esse symbolum quo tui

L 4 inter-

internoscerentur discipuli, si alij alios diligere: ô Domine da quod iubes, & iube quod vis, vis me perfectum esse sicut & Pater noster cælestis perfectus est: vis me in patientia mea possidere animam meam. Præcipis dilectionem inimicorum, & si esurierint, vt cibem illos, si sitierint potum dem illis, vt ita carbones ignis congeram super capita eorum: da itaque quod iubes, & iube quod vis.

Ioan 13.
35.

Matth.

5. 48.

Luca

21. 19.

Rom.

12. 20.

Tandem perfectorum est (quibus quidem familiaris cum Deo consuetudo quæritur) actionibus amoris & benevolentia occupari: dilecto, vnicèque ab ijs amato quoad eius licet in hac misera & ærumnosa vita pasci, delectari & perfrui, atque ad Christi pedes affidere beatæ Magdalena; ibiq; audire verbum illius, cuius vox dulcis, & facies decora; cuius guttur sicut vinum optimum: cuius labia lilia, distillantia myrrham primam: cuius dulcia eloquia faucibus nostris, super mel ori nostro. Eorum est denique Christi amplexibus stringi, foueri, ibiq; somnum capere, ijsque indormire, vehementi additâ sponsi obrestatione per capreas ceruosque camporum: ne suscitent filia Hierusalem, neque euigilare faciant dilectâ donec ipsa velit.

Omnino nihil hoc statu felicius, nihil in omni vita expetendum magis. Hic est dies serenissimus & sabbathum mentis (vt loquitur

tur

Luca

10. 40.

Cant. 2.

14.

Cant. 7.

9.

Cant. 5.

13.

Psal. m.

118. 31.

Serm. 3.
de circumc.I. de Amore
Dei c. 4.

tur Bernardus) in quo tamquam emeritus miles, in laboribus vniuersis viuitur absque labore. Hic est finis ait idem, hæc est consummatio, hæc est perfectio, hæc est pax, hoc est gaudium Domini, hoc est gaudium in Spiritu Sancto, hoc est silentium in celo, ea est inceptio felicitatis æternæ, ad quam conditi sumus; neque vllum homini præstantius in hac quidem vita solatium, aut vberior voluptas contingere potest, quàm si se ad eum statum viderit pertigisse, quando rebus caducis omnibus valere iussis, iisq̄ue mortuus vni Deo viuit, vnum Deum spirat, vni Deo adhærescit. Huius autem aspirationes status propriæ è canticis potissimùm, nonnullisq̄ue psalmis ignitoribus petendæ, quas quidem indicabit thesaurus.

Extremùm hoc monendum censeo, non esse hosce tres probitatis status ita inter sese discrepantes, vt nulla re conueniant aut communicent, quin etiam quemuis illorum aliquid cum cæteris habere commune. Peculiarem tamen, quâ internoscantur, appellationem esse sortitas, ab eo quod in ijs emicat magis atque eminent. Error quidem fuit quondam Begardorum & Beguinarum, posse in hac vita hominẽ eum perfectionis gradum tenere; vt quo vltra progrediatur non habeat, eoq̄ue celsitudinis loco consistere, vt neque ei timendum quidquã, neque per-

Clemē- turbationes prauique motus animi, sint ei ra-
 tina ad tionis freno compescendi. Verum concilium
 nostrū de here- Viennense Clemente V. summo Pōtifice ha-
 ticis. bitum, hanc heresim anathematis damnauit:
 quantumlibet enim perfectionis in hac vita
 sis adeptus, tibi est porro pergendū, ne forte
 regrediaris: in via namque Dei non progredi
 Gregorio teste, regredi est. Communicas
 igitur cum proficientibus, eorumque exerci-
 tijs insistis, muniāque obis.

Ad hęc iustā sanē habet quiuis ansam tum
 timoris, tum sc̄uendi in se ipse p̄cenis, ad
 cōercendam carnis rebellionē sp̄ote assum-
 ptis (quod inchoantium est proprium) ne cū
 bene de se existimat, sibiq; videtur perfectus,
 reprobis tandē inueniatur. neque enim p̄c-
 stantior est Apostolo, qui quamquā vsque in
 c̄lū vi spiritus abreptus, vbi etiam audita ab
 eo arcana verba quę non licet homini loqui,
 fortissimāq; ei electionis suę, & adscriptio-
 nis inter c̄lites suppeterent argumenta: ca-
 stigabat tamen corpus suum, seu vt verti et-
 iam possunt Gr̄ca, liuidum faciebat, atque
 in seruitutem redigebat, ne forte cū alijs
 p̄dicasset ipse reprobis efficeretur.

Neque verò incipienti, perpetuò immorā-
 dum actionibus affectibusque sui status pro-
 prijs; etiam illi maiora nonnumquam perfe-
 ctioraq; tentare licet: neque licet modò, ve-
 r̄m expedit omnino interdum de industria
 &

1. Cor. 9

& consultò animum affectibus amoris exercere: quod idem dictum sit de proficiētibus. Cùm enim ex omnibus pietatis exercitijs nullum omnino præstātius, nullum quod vberiores afferat fructus, nullum denique diuinæ maiestati gratius amoris diuini actionibus, cur non frequenter obeantur ab omnibus? cur non eas enitantur singuli quātā maximā valēt perfectione exercere? At diuinus amor, dicit quispiam, vt bonorū est omnium cōsummatio, ita nisi cōsummata virtute viris nō videtur cōuenire; sit ita sanè, verū nonne ille ipse bonorū etiā omnium est fons & origo? An non ipsemet impij ad Deum reditus amicitiaēque redintegratio ab amore initium ducat oportet vt sit perfectus?

Quin etiā Deum ipsum non rarò eos qui se tū primū obsequio suo deuouerūt, accepimus solitū esse in ipso ferè nouæ vitæ limine, tātò cōplere gaudio frequētatis hisce actionibus amoris, vt sese ipsi vix caperent. Cuius quidē rei testis locuples S. Bernard. ita scribit. Ad hāc perfectionē (contemplationē intelligit rerū diuinarum cui sunt per familiares actiones amoris) pauci (ni fallor) perueniunt in hac vita; neque enim si quis aliquādo videtur hāc habere continuò credat sibi necesse est, maximè si nouitius est, nec per præfatos ascēdit gradus (intelligit sapientiæ, humilitatis cæterarūmq; virtutū) Pius enim
Domi-

Serm. 3.
de circumc.

Dominus noster Iesus Christus, pusillos corde blanditiis talibus solet allicere: sed noverint qui huiusmodi sunt, gratiam hanc præstitam sibi esse, non datam, longè que aliter perfectos, & qui exercitatos habent sensus, huiusce amoris sælici frui iucunditate. Ex dictis habetur tam improbis quàm probis, iisquè ipsis seu ingrediatur virtutis stadium, seu decurrant, seu denique ad eius calcem peruenerint, crebris hisce ad Deum aspirationibus consuescendum.

C A P V T II.

Negotiosis hominibus frequentandas orationes iaculatorias.

ERROR est quo quidem tenetur nō imperita solū multitudo, verū etiam ij qui se sapientes haberi volunt, orādi studiū, sesequē; statis horis colligēdi tantū esse otiosorum, neque ad eos pertinere, qui negotijs aut publicis aut priuatis vitā exigunt. Verū longè alius fuit sensus verè sapientū, eorūque qui se mallent esse tales quàm videri. Ac primum quidē ita de ea re Gregorius. Actionis feruor tunc rectè disponitur, cū sic insistimus operi; vt tranquillo corde eum, cui opera nostra consecrare nitimur videamus (quod quidem præstat oratio, quæ Deum nobis præsentem exhibet.) Quid est namque
nimic-

in x. lib.
Regum
ante
finem.